

Husice nilská (*Alopochen aegyptiacus*) v roce 2021 vyhnízdila na hradě Kunětická hora

*Successful breeding of Egyptian Goose (Alopochen aegyptiaca)
in the Kunětická hora castle in 2021*

Jiří ČESÁK

Ráby 81, 533 52 Staré Hradiště; e-mail: cesakjiri@volny.cz

V posledních letech můžeme pozorovat rychlé šíření husice nilské (*Alopochen aegyptiacus*) z nepůvodních populací v severozápadní Evropě i na území České republiky (SCHRÖPFER *et al.* 2011, ČSO 2021). Na Pardubicku jsem první hnízdění husic nilských zaznamenal 4. 6. 2012 nálezem hnízda se sedmi vejci na písničku Čeperka (VRÁNA & KADAVA 2013). Postupně se husice nilská začala šířit na další rybníky v okolí (KREJČÍK 2021). Sám jsem mezi lety 2012 a 2021 prokázal na Pardubicku hnízdění husic nilských na Újezdském a Bohumilečském rybníce, na malém rybníčku u obce Borek a na pískovných Oplatil a Čeperka.

V roce 2020 jsem v jarním období opakovaně pozoroval pár husic nilských, který zahnízdil na malém rybníčku (rozloha 0,9 ha) u obce Ráby, zalétat na hrad Kunětická hora, kde sedal na střechu kapličky (vzdálenost od rybníčku 1,3 km). Hnízdění v Rábech nebylo v roce 2020 úspěšné, hnízdo bylo zničeno ve fázi vajec a husice již podruhé nezahnízdily.

V roce 2021 si pravděpodobně stejný pár vybral za hnízdiště budovu hradu Kunětická hora. Od začátku února se husice zdržovaly pod hradem na polní louži (vzdálenost od hradu 400 m, převýšení cca 60 m) a během dne zaletovaly k hradu. Husice pokaždé několikrát zakroužily kolem stěn (obr. 1) a občas usedly na římsu nebo vlezly do otvorů ve zdi hradu (obr. 2). Od poloviny března se na louži zdržoval jen samec, který během dne pravidelně odlétal na hrad a na rybníček za obcí, kde husice zahnízdily v roce 2020.

Dne 19. 3. 2021 mi volal kastelán hradu, že pozoruje dvojici husic nilských – jedna vlétla do otvoru na východní stěně hradu, kde zůstala a druhá zaletovala do vedlejších otvorů, odkud vyháněla hnízdící kavky obecné (*Corvus monedula*). Výška hnízdního otvoru nad zemí byla zhruba 10 až 12 metrů.

Ráno 26. 4. 2021 v 7 hodin 10 min. jsem pozoroval pár husic, jak stojí na skále pod hradem a láká čerstvě vylíhlá mláďata z hnízda dolů. V 7 hodin 40 min. opustilo poslední z osmi mláďat hnízdo. Všechna mláďata přežila seskok z minimálně desetimetrové výšky, ale u jednoho mláděte při něm došlo k poranění pravého křídla. V 9 hodin došla celá rodinka k polní louži a pokračovala přes obilné pole směrem k rybníčku. Na cestě k němu husice prošly 400 metrů skrz řepkové pole, překonaly silnici a druhé řepkové pole o šíři 200 metrů. Výška řepky nebyla měřena, ale z porostu byly vidět jen hlavy dospělých ptáků. V 11 hodin dorazily husice k plotu u rybníčku. Osm mláďat proskočilo plotem a rodiče plot přelétli. Celá trasa od hnízda k rybníčku měřila přibližně 1,3 km. Těsně před vzletností jedno mládě zmizelo, ostatních sedm mláďat se pohybovalo po okolí minimálně do konce srpna 2021.

Obr. 1: Husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*) přilétající na hnízdiště na hradě Kunětická hora, 23. 3. 2021. Foto: M. Kaplan.

Fig. 1: Egyptian Goose (*Alopochen aegyptiaca*) arriving to nesting cavity in the Kunětická hora castle, 23rd March 2021. Photo by M. Kaplan.

Obr. 2: Hnízdící husice nilská na hradě Kunětická hora, 4. 4. 2021. Foto: M. Kaplan.

Fig. 2: Egyptian Goose at breeding site on Kunětická hora castle, 4th April 2021. Photo by M. Kaplan.

SUMMARY

In 2021, one pair of Egyptian Goose (*Alopochen aegyptiaca*) was successfully nested in the cavity (10 m height from the ground) in east wall of Kunětická hora castle in district of Pardubice (grid no. 5960, coordinates 50°4'49" N, 15°48'45" E, altitude 307 m a. s. l.). Eight goslings were successfully fledged on 26th April 2021. One gosling slightly injured his right wing during the jump. The whole Goose family moved immediately after fledging to small pond in the distance 1,35 km of the castle. Seven of the eight goslings lived to independence from their parents.

LITERATURA

- ČSO 2021: *Birds.cz – pozorování ptáků*. Dostupné na www.birds.cz/avif/. Naposledy navštíveno 15. 10. 2021.
- KREJČÍK J. 2021: Pobočkový pták roku 2020 husice nilská (*Alopochen aegyptiaca*) – hnízdění a aktuální výskyt ve východních Čechách. *Panurus* 30: 27–40.
- SCHRÖPFER L., VERMOUZEK Z., ŠÍREK J. & STOLARCZYK J. 2011: Výskyt a hnízdění husice nilské (*Alopochen aegyptiacus*) v České republice v letech 1979 až 2009. *Sylvia* 47: 67–75.
- VRÁNA J. & KADAVA L. 2013: Ornitologická pozorování. *Panurus* 22: 71–105.